

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 25.07.2003, sp. zn. 3 To 656/2003, ECLI:CZ:KSCB:2003:3.TO.656.2003.1

Číslo: 12/2004

Právní věta: Ustanovení § 71 odst. 2, věta druhá, tr. ř. je nutno vykládat tak, že po uplynutí tří měsíců trvání vazby může být obviněný nadále ponechán ve vazbě z důvodů § 67 písm. b) tr. ř. jen, je-li dostatečně prokázáno, že již koluzně jednal, ať už před samotným vzetím do vazby, nebo v průběhu vazebního řízení. Nestačí pouhá obava z koluzního jednání, která je důvodem vzetí do vazby a jejího trvání po dobu tří měsíců.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 25.07.2003

Spisová značka: 3 To 656/2003

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Vazba

Předpisy: § 71 odst. 2 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Českých Budějovicích ke stížnosti obžalovaného J. Š. částečně zrušil usnesení Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 10. 7. 2003, sp. zn. 3 T 325/2003, a to v části týkající se obžalovaného J. Š., a znovu rozhodl tak, že obžalovaný J. Š. se ponechává ve vazbě.

Z o d ů v o d n ě n í :

Usnesením Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 10. 7. 2003, sp. zn. 3 T 325/2003, bylo rozhodnuto tak, že podle § 71 odst. 5 tr. ř. se obžalovaný J. Š. a obžalovaná R. Š. ponechávají z důvodu § 67 písm. c) tr. ř. ve vazbě, obžalovaný J. Š. pak též z důvodu § 67 písm. b) tr. ř. Dále bylo rozhodnuto tak, že podle § 72 odst. 3 tr. ř. se žádost obžalované R. Š. o propuštění z vazby na svobodu zamítá.

Citované rozhodnutí nabylo právní moci v části týkající se obžalované R. Š. Ohledně obžalovaného J. Š. nenabylo právní moci, neboť v zákonné lhůtě tento obžalovaný proti usnesení podal stížnost. Prostřednictvím své obhájkyne namítl, že podle jeho názoru je závěr o existenci vazby ve smyslu § 67 písm. b) tr. ř. pouze hypotetický, založený na tvrzení osob jemu nepřátelských. Obžalovaný popírá, že

by jakýmkoliv způsobem ovlivňoval svědky či jinak mařil důkazy. Pokud jde o vazbu ve smyslu § 67 písm. c) tr. ř., je toho názoru, že by vzhledem k jeho zdravotnímu stavu a k tomu faktu, že se rozhoduje o výchově jeho nezletilého dítěte, mohl být tento vazební důvod nahrazen písemným slibem, zárukou rodičů a také peněžitou kaucí, kterou by soud vyměřil přiměřeně jeho majetkovým poměrům.

Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud stížnostní podle § 147 odst. 1, 2 tr. ř. přezkoumal správnost výroků napadeného usnesení týkajících se obžalovaného J. Š., přezkoumal rovněž správnost řízení, které předcházelo napadené části rozhodnutí. Dospěl poté k následujícím závěrům:

V řízení, které předcházelo napadenému usnesení, nedošlo k žádným podstatným vadám. Obžalovaný J. Š. je společně se svou manželkou R. Š. a dalšími osobami od 23. 4. 2003 stíhán pro trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) tr. zák. Této trestné činnosti se obžalovaný J. Š. měl dopouštět rozsáhlejší distribucí pervitinu na území kraje v době od počátku roku 2002 do dubna 2003. V souvislosti s tímto trestním stíháním byl obžalovaný J. Š. vzat do vazby usnesením Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 25. 4. 2003, sp. zn. 1 Nt 33/2003, a to podle § 68 odst. 1 tr. ř. z důvodů uvedených v § 67 písm. b), c) tr. ř. s tím, že jeho vazba počala dnem 23. 4. 2003 v 09.05 hod. Posledně citované vazební důvody byly soudy obou stupňů shledávány i v následujícím průběhu celého přípravného řízení. Přípravné řízení bylo ukončeno dne 4. 7. 2003, kdy byla podána u Okresního soudu v Jindřichově Hradci obžaloba. Okresní soud napadeným usnesením rozhodoval v neveřejném zasedání ve lhůtě, jak mu zákon ukládá v ustanovení § 71 odst. 5 tr. ř.

Okresnímu soudu rozhodně nelze činit výtky, jestliže po zvážení všech relevantních skutečností i nadále dospěl k závěru o existenci tzv. předstížené vazby ve smyslu § 67 písm. c) tr. ř. Podle posledně citovaného zákonného ustanovení smí být obviněný vzat do vazby jen tehdy, jestliže z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava, že bude opakovat trestnou činnost, pro niž je stíhán, dokoná trestný čin, o který se pokusil, nebo vykoná trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil.

V případě obžalovaného J. Š. je tento důvod trvání vazby dostatečně odůvodněn. Je třeba totiž konstatovat, že je dostatečně podloženo podezření, že obžalovaný J. Š. se dopustil skutku, pro který je stíhán a nyní již i obžalován. Ve věci byly opatřeny důkazy, které v určitých směrech vyznívají rozporuplně, ale obsah celé řady těchto důkazů nasvědčuje tomu, že obžalovaný J. Š. byl jedním z hlavních spolupachatelů distribuce zejména pervitinu v poměrně dlouhém časovém období. Je odůvodněno podezření, že v kritickém období obžalovaný neměl dostatek prostředků legálního původu k obživě své a své rodiny, že hlavním zdrojem finančních prostředků byla právě distribuce drog. Šlo přitom o nikoliv jednorázové jednání, nýbrž o dlouhodobou protizákonnou činnost. Navíc se obžalovaný této trestné činnosti měl dopouštět za situace, kdy proti němu bylo vedeno trestní stíhání pro trestné činy kuplířství a obchodování se ženami. Obžalovanému ani takto vedené trestní stíhání nemělo zabránit v tom, aby si prostředky k obživě opatřoval trestnou činností. Rovněž dříve stíhaná trestná činnost byla motivována ziskovostí, snahou opatřit si protizákonnou činností finanční prostředky.

Je proto reálná obava, že by obžalovaný při takovémto životním stylu v posledním poměrně dlouhém časovém období mohl při propuštění na svobodu opět opakovat obdobnou trestnou činnost.

K odlišným závěrům však stížnostní soud dospěl, pokud jde o další trvání tzv. koluzní vazby ve smyslu § 67 písm. b) tr. ř. Podle posledně citovaného zákonného ustanovení smí být obviněný vzat do vazby jen tehdy, jestliže z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava, že bude působit na dosud nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování

skutečností závažných pro trestní stíhání. Popisovaný vazební důvod byl správně shledáván soudem prvního stupně při rozhodování o vzetí do vazby, případně v dalším průběhu přípravného řízení, kdy se věc nacházela ve stadiu shromažďování a opatrování důkazů potřebných k objasnění stíhaného skutku. Z opatřených důkazů vyplývala celá řada signálů o způsobu chování obžalovaného J. Š. vůči jiným osobám. Mělo jít o agresivní počínání na straně obžalovaného, jímž si měl vynucovat plnění určitých úkolů v souvislosti s opatrováním a distribucí drog. Byla proto založena poměrně reálná obava, že obžalovaný by mohl působit na dosud nevyslechnuté svědky či spoluobviněné, aby tak ovlivnil jejich výpovědi ve svůj prospěch a zmařil objektivní objasnění stíhané trestné činnosti.

V této fázi je však podle názoru stížnostního soudu situace poněkud odlišná. Je zřejmé, že všechny osoby, které byly ve věci ustanoveny k podání svědectví, případně mají v této trestní věci postavení osob spoluobžalovaných, byly v přípravném řízení způsobem procesně použitelným i ve stadiu řízení před soudem vyslechnuty. Na další trvání koluzní vazby je nutno v této fázi již pohlížet i z pohledu § 71 odst. 2, věta druhá, tr. ř. Podle tohoto ustanovení může vazba z důvodu uvedeného v § 67 písm. b) tr. ř. trvat nejdéle tři měsíce; to neplatí, bylo-li zjištěno, že obviněný již působil na svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařil objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání. Citované zákonné ustanovení je nutno vykládat tak, že po uplynutí tří měsíců trvání vazby může být obviněný nadále ponechán ve vazbě z důvodů § 67 písm. b) tr. ř. pouze za situace, že je dostatečně prokázáno, že již koluzně jednal, ať už před samotným vzetím do vazby, nebo v průběhu vazebního řízení. Nestačí již pouhá obava z koluzního jednání, kterou stačí dovést při vzetí do vazby a v průběhu následujících tří měsíců. Ustanovení § 71 odst. 2, věta druhá, tr. ř. je v tomto směru obdobné jako ustanovení § 68 odst. 3 písm. d) tr. ř. I v tomto posledně citovaném případě musí být prokázáno, že obviněný již působil na svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařil objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, přičemž takovéto jednání musí být dostatečně prokázáno, nestačí pouze určité podezření, o kterém mohou přetrvávat důvodné pochybnosti. Při aplikaci citovaného zákonného ustanovení na projednávaný případ musel stížnostní soud po přezkoumání celého spisového materiálu dospět k závěru, že další trvání koluzní vazby ve smyslu zákona není v případě obžalovaného J. Š. dostatečně podloženo.

Soudem prvního stupně bylo poukázáno na výpověď svědkyně A. J. Jde o jednu ze svědeckých výpovědí, která byla opatřena v přípravném řízení. Je zřejmé, že jmenovaná svědkyně je přítelkyní rodiny Š. a blízce se přátelí zejména s obžalovanou R. Š. Tato svědkyně popsala chování obžalovaného J. Š., které předcházelo jeho vzetí do vazby, popsala do určité míry jeho podíl na distribuci drog, popsala, že i on byl poměrně intenzivním konzumentem drog, popsala rovněž jeho agresivní počínání vůči manželce, tedy spoluobžalované R. Š. I další důkazy, jako je výpověď obžalované R. Š., případně její matky M. V., nasvědčují, že mezi manželky Š. byly určité problémy, docházelo mezi nimi k rozporům, hádkám, které měly být řešeny i fyzickým způsobem ze strany obžalovaného J. Š. K poměrně častým nedorozuměním mělo docházet zejména v souvislosti s opatrováním a distribucí pervitinu. Právě v souvislosti s touto činností popsala svědkyně A. J. agresivní verbální jednání obžalovaného J. Š. vůči manželce. Rozhodně její výpověď lze těžko interpretovat tak, že by obžalovaný J. Š. na svou manželku působil v tom směru, že pokud bude o jeho činnosti vypovídat před orgány činnými v trestním řízení, něco se jí stane. Svědkyně A. J. sice popsala, že takto měl obžalovaný vyhrožovat její osobě, neuvedla však, že by J. Š. vyhrožoval přímo jí osobně, uvedla, že se to dozvěděla zprostředkovaně od R. Š.

Je otázkou, nakolik jsou takováto sdělení věrohodná. Samozřejmě bude věcí soudu nalézacího, který již nařídil hlavní líčení, aby se podrobně při provádění jednotlivých důkazů a zejména jejich následném hodnocení zabýval výpověďmi jednotlivých osob, věrohodností obhajob obžalovaných. Je zde celá řada důkazů, které nasvědčují i tomu závěru, že R. Š. nemusela být v jakési podřazené roli, že byla poměrně iniciativní při organizování distribuce drog. V současné době je zřejmá určitá vzájemná averze mezi oběma stíhanými manželky. Nelze proto zcela jednoznačně vzít za podklad pro

závěr o prokázání koluzního jednání obžalovaného J. Š. výpověď spoluobžalované R. Š. Výpověď A. J. nasvědčuje tomu, že obžalovaný J. Š. je osobou se sklony k agresivnímu chování, měl si poslušnost vynucovat i určitými pohrůžkami násilím apod., ale není touto výpovědí dostatečně prokázáno, že by se dopustil koluzního jednání, jak předpokládá ustanovení § 67 písm. b) tr. ř. Pokud tato svědkyně uvádí, že jí obžalovaný vyhrožoval, že použije násilí i vůči jejímu nezletilému dítěti, pokud někde něco řekne, takovéto tvrzení nemůže svědkyně dosvědčit přímo, neboť sama uvádí, že to jí sdělila R. Š., která se však rovněž aktivně podílela na distribuci drog. Ze strany této obžalované proto reálně mohlo dojít ke zkreslení informací, a nelze tak mít za dostatečně prokázané podmínky ustanovení § 71 odst. 2, věta druhá, tr. ř. Sama svědkyně A. J. měla být uživatelkou drog, které získávala od R. Š.

Ze všech shora uvedených důvodů stížnostní soud ke stížnosti obžalovaného J. Š. zrušil napadené usnesení v části jeho se týkající a znovu rozhodl tak, že obžalovaný J. Š. se podle § 71 odst. 5 tr. ř. ponechává ve vazbě toliko z důvodů uvedených v § 67 písm. c) tr. ř. Samozřejmě, že odpadnutím koluzní vazby se vytvořil i prostor pro možné nahrazení vazby obžalovaného J. Š. instituty upravenými v ustanovení § 73 či 73a tr. ř. O případné nabídce takových náhrad za vazbu však bude příslušný rozhodnout soud prvního stupně, jenž má ve věci od 4. 8. 2003 konat hlavní líčení.